

Ortak Açıklama: ODTÜ Onur Yürüyüşü davasında tek adil sonuç herkesin beraat etmesidir

Biz, aşağıda imzası bulunan insan hakları örgütleri, 10 Mayıs 2019’da Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) kampüsünde düzenlenen barışçıl Onur yürüyüşüne katıldıkları için haksız şekilde yargılanan 19 insan hakları savunucusu hakkında 10 Aralık saat 09:00’da görülecek duruşmada verilecek tek adil kararının hepsinin beraat etmesi olduğuna inanıyoruz.

Olağanüstü hâl döneminde Ankara’daki tüm LGBTİ+ etkinliklerine getirilen ve onur yürüyüşünün yasaklanmasına dayanak olarak gösterilen genel yasak, 21 Şubat 2019’da Ankara Bölge İdare Mahkemesinin kararıyla kaldırılmış olmasına rağmen, insan hakları savunucuları “kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere katılmak” ve “ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama” suçlamalarıyla yargılanıyorlar. Bölge idare mahkemesi bu yasağı, temel hak ve özgürlüklerin koşulsuz, belirsiz ve ölçsüz olarak kısıtlandığı ve hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle kaldırmıştı.

ODTÜ Onur Yürüyüşü 2011’den beri her yıl barışıl şekilde gerçekleştiriliyordu. Buna rağmen, ODTÜ yönetimi 6 Mayıs 2019 günü hukuksuz şekilde ODTÜ Onur Yürüyüşünü yasakladı. Yönetimin kararının Ankara Bölge İdare Mahkemesinin kararına aykırı olması nedeniyle, aktivistler ve öğrenciler yasal toplanma özgürlüğü haklarını kullanarak yıllık yürüyüşlerini gerçekleştirmek için bir araya geldi. Bunun üzerine üniversite yönetimi, Ankara Emniyet Müdürlüğü’yle iletişime geçerek yürüyüşü engellemek için müdahale edilmesini istedi.

Yürüyüş günü, polis barışıl protestoculara aşırı güç kullandı: kalabalığa biber gazı ve plastik mermi atıldı, öğrenciler yerlerde sürüklendi, ağaçlara itildi ve kafalarından yaralandılar. Polis müdahalesi sırasında aşırı güç kullanımı, Türkiye’nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi dahil olmak üzere uluslararası hukuk ve iç hukukun koruması altında olan barışıl toplanma hakkının açık bir ihlalidir.

Polis şiddetini gösteren çok sayıda video kaydı olmasına rağmen, bugüne kadar aşırı güç kullanan kolluk görevlilerinin hiçbirisi cezai uygulamaya tabi tutulmadı. Aksine, barışıl toplanma özgürlüğünü hakkını kullanan 18 öğrenci ve bir akademisyen soruşturuldu, haklarında mahkum edildikleri takdirde 3 yıla kadar hapis cezası alabilecekleri bir dava açıldı.

Ankara 7. İdare Mahkemesi, Haziran 2020’de verdiği kararda, Ankara Bölge İdare Mahkemesinin 2017’den beri başkentteki tüm LGBTİ+ etkinliklerine yönelik genel yasağı kaldıran 2019’daki kararına atıfta bulunarak “belirli toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yasaklanması mümkün olmakla birlikte barışıl toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ifadenin açıklanma yöntemlerinden biri olarak demokratik bir toplumda vazgeçilmez haklardan biri olarak korunması gerektiği” ve “devletin toplanma özgürlüğünün kullanılmasını

sağlamak için gereken önlemleri almakla da yükümlü olduğu” belirtti. Bu karar, ODTÜ yönetiminin Mayıs 2019 Onur Yürüyüşünün kampüste yasaklanmasının hukuki dayanağı olmadığını doğrulamaktadır.

Bu nedenle, savcıya 10 Aralık günü gerçekleşecek duruşmada tüm insan hakları savunucularının beraatını talep etmesi çağrısında bulunuyoruz. Türkiye’deki ilgili yetkililere güvenlik güçlerinin ve ODTÜ yönetiminin ODTÜ kampüsünde ve Ankara’da gelecekteki Onur Yürüyüşlerini engellemeden gerçekleşmesini sağlamalarını garanti altına alarak iç hukuk ve uluslararası insan hakları hukukunca korunan barışçıl toplanma özgürlüğü hakkını idame etme çağrısında bulunuyoruz. Ayrıca Türkiye yetkililerini, kampüste kolluğun aşırı güç kullanımının ve keyfi ve kötü niyetli güç kullanan kolluk görevlilerinin adalet önüne çıkarılması için hızlı, bağımsız ve tarafsız bir soruşturma yürütmeye çağırıyoruz.

Agir ensemble pour les droits humains

Civil Rights Defenders

Front Line Defenders

Sınır Tanımayan İnsan Hakları Örgütü

Hollanda Helsinki Komitesi

ILGA-Avrupa (Uluslararası Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans & İnterseks Derneği Avrupa Bölgesi)

İşkenceye Karşı Dünya Örgütü (OMCT) - İnsan Hakları Savunucularının Korunması için Gözlemevi

Uluslararası Af Örgütü

Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu (FİDH) - İnsan Hakları Savunucularının Korunması için Gözlemevi